

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเครียดในการปฏิบัติงานของครู และการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครูนี้ เป็นเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory Research) มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความเครียดในการปฏิบัติงานของครูและการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู พัฒนาตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ เพื่อสำรวจแนวคิด และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการปฏิบัติงานของครู การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครู และความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา กล่าวถึงการให้ความหมายของความเชื่อในความสามารถทั้งหมด เช่น ความเชื่อในความสามารถของตนเอง และความเชื่อในความสามารถของกลุ่ม ว่าเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถที่จะจัดการและดำเนินการกระทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในบริบทหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ผลของการประเมินความสามารถจะมีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกหรือความพยายามที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งการประเมินความสามารถไวสูงหรือต่ำอาจจะมีอิทธิพลต่อการใช้ทักษะความสามารถของแต่ละคนอีกด้วย (Bandura, 1997) การรับรู้ความสามารถของกลุ่มมาจากแหล่งข้อมูล 4 แหล่ง คือ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experience) ประสบการณ์จากการสังเกตผู้อื่น (Vicarious Experience) การชักนำทางสังคม (Social Persuasion) และการกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) (Bandura, 1993; Goddard et al., 2000; Goddard & Goddard, 2001 cited in Fives & Looney, 2009)

1.2 ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Hierarchy of Need) เป็นทฤษฎีแรงจูงใจที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด และความต้องการจะเรียงลำดับขั้นตอนตามความสำคัญเมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะให้ความสนใจกับความต้องการในลำดับสูงขึ้นไปตามลำดับ ซึ่งเมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการตามลำดับขั้นแล้วก็จะเกิดความพึงพอใจขึ้น โดยลำดับขั้นความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ ประกอบด้วย ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการได้รับการนับถือและยกย่อง (Esteem Needs) และความต้องการความสำเร็จขั้นสูง (Self-Actualization)

1.3 แนวคิดที่ได้จากการประมวลเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการปฏิบัติงานของครู ที่สรุปได้ว่าความเครียดในการปฏิบัติงานเป็นประสบการณ์ทางอารมณ์เชิงลบ เช่น ความคับข้องใจ ความวิตกกังวล และความรู้สึกซึมเศร้า ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยที่

เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ส่งผลให้สภาวะร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากปกติ ความเครียดในการปฏิบัติงานของครูในระดับสูง นอกจากมีผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น เฉื่อยชา ขาดงานบ่อย การทำงานขาดประสิทธิภาพ การตัดสินใจไม่ดี ขาดสมาธิในการทำงาน ควบคุมตนเองไม่ได้ ไม่สามารถทำงานให้เสร็จสิ้น ความสนใจในงานลดลง และคุณภาพในการทำงานต่ำ

2. คัดเลือกตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความพึงพอใจในงานของครู ได้แก่ ความเครียดจากภาระงาน ความเครียดจากพฤติกรรมของนักเรียน การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการสอน การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการที่สามารถวัดค่าได้

3. พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ได้จากข้อ 1.2 และจัดระบบความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยใช้วิธีการเริ่มต้นจากตัวแปรตาม (Backward Formulation) คือ ความพึงพอใจในงานของครู ย้อนกลับไปยังตัวแปรที่เป็นสาเหตุตามลำดับการเกิด (Antecedent Variables) ที่ละตัวแปร พร้อมทั้งเขียนแผนภาพแสดงการเชื่อมโยงตัวแปรในโมเดล และตั้งสมมติฐานการวิจัย

4. เสนอโมเดลตามสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นเป็นโมเดลสมมติฐานของการวิจัย (Hypothetical Model)

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษา คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2555 ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ขนาดกลางขึ้นไป จำนวน 103 โรงเรียน มีครูจำนวน 5,627 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี, 2555 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2555)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2555 ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ขนาดกลางขึ้นไป จำนวน 16 โรงเรียน มีครูจำนวน 450 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างขึ้นตามคำแนะนำ ชูแมคเกอร์ และโลแม็ก (Schumacker & Lomax, 2010, p. 42) ที่กล่าวว่า หลักทั่วไปของอัตราส่วนระหว่างจำนวนหน่วยตัวอย่างกับตัวแปรสังเกตได้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างควรเป็น 20:1 ซึ่งในการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 19 ตัวแปร เมื่อคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 380 คน แต่เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างและความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 450 คน

1.2 ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้แบ่งขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน คือ

1.2.1 กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 499 คน

1.2.2 กลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

1.2.3 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน

1.2.4 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คน ขึ้นไป

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มครู กลุ่มตัวอย่างภายในโรงเรียนจำเป็นต้องมีขนาดใหญ่มากพอสมควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตประชากรที่ศึกษาเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 103 โรงเรียน

1.3 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายสุ่มรายชื่อโรงเรียนตั้งแต่ขนาดกลางขึ้นไป ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี จำนวน 8 โรงเรียน และโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 8 โรงเรียน รวมเป็นทั้งหมด 16 โรงเรียน

1.4 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายสุ่มครูภายในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 35 คน จาก 16 โรงเรียน รวมเป็น 560 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่เกินจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ คือ 450 คน ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงอัตราความตอบกลับของแบบสอบถามที่ไม่ครบ 100 เปอร์เซ็นต์ และความไม่สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

หน่วยตัวอย่าง	จำนวนครู (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี	1,012	280
1.1 โรงเรียนอนุบาลชลบุรี	124	35
1.2 โรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี	43	35
1.3 โรงเรียนอนุบาลพนัสพิทยาลัย	75	35
1.4 โรงเรียนวัดนันทาสัน	72	35
1.5 โรงเรียนดาราสมุทร	252	35
1.6 โรงเรียนวัดมโนรม	43	35
1.7 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์	117	35
1.8 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา	286	35
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18	748	280
2.1 โรงเรียนชลราษฎรอำรุง	151	35
2.2 โรงเรียนชลกันยานุกูล	148	35
2.3 โรงเรียนบ้านสวน (จันทนุสรณ์)	74	35
2.4 โรงเรียนบางละมุง	69	35
2.5 โรงเรียนศรีราชา	88	35
2.6 โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยา	42	35

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หน่วยตัวอย่าง	จำนวนครู (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
2.7 โรงเรียนชลกันยานุกูล แสนสุข	52	35
2.8 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร	124	35
รวม	1,760	560

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรแฝงภายนอก เป็นตัวแปรเกี่ยวกับความเครียดในการปฏิบัติงานของครู มี 2 ตัวแปร คือ

2.1.1 ความเครียดจากภาระงาน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ตามการรับรู้ของครูแต่ละคน 4 ตัวแปร ประกอบด้วย ด้านปริมาณงาน ด้านความกดดันจากการปฏิบัติงานที่มีเวลาจำกัด ด้านการรับผิดชอบงานเพิ่ม และด้านความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน

2.1.2 ความเครียดจากพฤติกรรมของนักเรียน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ตามการรับรู้ของครูแต่ละคน 3 ตัวแปร ประกอบด้วย ด้านห้องเรียนที่ขาดความพร้อมในการเรียน ด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน และด้านการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน

2.2 ตัวแปรแฝงภายใน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครู มี 2 ตัวแปร และตัวแปรเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานของครู มี 1 ตัวแปร คือ

2.2.1 การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการสอน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ประกอบด้วย ความรู้และทักษะในการสอนของคณะครูในโรงเรียน ความคาดหวังของคณะครูในโรงเรียน และความมุ่งมั่นในการสอนของคณะครูในโรงเรียน

2.2.2 การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ประกอบด้วย ความเข้าใจเรื่องระเบียบวินัยของคณะครูในโรงเรียน ทักษะการจัดการพฤติกรรมนักเรียนของคณะครูในโรงเรียน และความตั้งใจควบคุมระเบียบวินัยนักเรียนของคณะครูในโรงเรียน

2.2.3 ความพึงพอใจในงานของครู วัดจากตัวแปรสังเกตได้ตามการรับรู้ของครูแต่ละคน 6 ตัวแปร ประกอบด้วย ด้านความต้องการทางร่างกาย ด้านความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย ด้านความต้องการทางสังคม ด้านความต้องการได้รับการนับถือและยกย่อง ด้านความต้องการความสำเร็จขั้นสูง และด้านความรู้สึกรักของครูที่มีต่องาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอน เป็นการสอบถาม ชื่อโรงเรียน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน ระดับการศึกษา และระดับชั้นที่สอน

ตอนที่ 2 ความเครียดในการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดความเครียดในการปฏิบัติงานของครูที่พัฒนาขึ้นโดย บอยเล บอร์ก ฟอลซัน และแบกลีโอนี (Boyle, Borg, Falzon, & Baglioni, 1995) ผสมผสานกับแนวคิดที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด จำนวน 23 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความเครียดจากภาระงาน ได้แก่ คำถามข้อที่ 1-14 และด้านความเครียดจากพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ คำถามข้อที่ 15-23

คำถามแต่ละข้อเป็นการบรรยายถึงสถานการณ์ที่ทำให้ครูเกิดความเครียดในการปฏิบัติงานโดยมีสาเหตุมาจากการะงานและพฤติกรรมของนักเรียน แล้วให้ครูพิจารณาเลือกตอบตามระดับความเครียดจากน้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	สถานการณ์นั้นทำให้ครูเกิดความเครียดทุกครั้ง
มาก	หมายถึง	สถานการณ์นั้นทำให้ครูเกิดความเครียดเกือบทุกครั้ง
ปานกลาง	หมายถึง	สถานการณ์นั้นทำให้ครูเกิดความเครียดบางครั้ง
น้อย	หมายถึง	สถานการณ์นั้นทำให้ครูเกิดความเครียดนาน ๆ ครั้ง
น้อยที่สุด	หมายถึง	สถานการณ์นั้นทำให้ครูมีความเครียดเกิดขึ้นน้อยมากหรือไม่เคยเลย

ตารางที่ 4 เกณฑ์การให้คะแนนความเครียดในการปฏิบัติงานของครู

ระดับความเครียด	ค่าน้ำหนักคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตารางที่ 5 เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนความเครียดในการปฏิบัติงานของครู

ระดับคะแนน	ความหมาย
4.50 - 5.00	มีความเครียดในการปฏิบัติงานสูงที่สุด
3.50 - 4.49	มีความเครียดในการปฏิบัติงานสูง
2.50 - 3.49	มีความเครียดในการปฏิบัติงานปานกลาง
1.50 - 2.49	มีความเครียดในการปฏิบัติงานต่ำ
1.00 - 1.49	มีความเครียดในการปฏิบัติงานต่ำที่สุด

ตอนที่ 3 การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครู ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครู ที่พัฒนาขึ้นโดยกอร์ดาร์ด และฮอย (Goddard & Hoy, 2003) ร่วมกับแบบวัดการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูที่พัฒนาขึ้นโดยแซนแนน-โมแรน และบาร์ (Tschannen-Moran & Barr, 2004) จำนวน 22 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการสอน ได้แก่ คำถามข้อที่ 1 - 12 และด้านการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน ได้แก่ คำถามข้อที่ 13 - 22

คำถามแต่ละข้อเป็นการบรรยายถึงคุณลักษณะของคณะครูในโรงเรียนด้านการสอนและด้านการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน แล้วให้ครูพิจารณาเลือกตอบว่าคุณลักษณะดังกล่าวตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของครู ในระดับที่เห็นด้วยน้อยที่สุดไปจนถึงเห็นด้วยมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความคิดเห็นตั้งแต่ 80% ขึ้นไป
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความคิดเห็น 60-79%
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความคิดเห็น 40-59%
น้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความคิดเห็น 20-39%
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความคิดเห็นต่ำกว่า 20%

ตารางที่ 6 เกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครู

ระดับการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครู	ค่าน้ำหนักคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตารางที่ 7 เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครู

ระดับคะแนน	ความหมาย
4.50 - 5.00	มีการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูสูงที่สุด
3.50 - 4.49	มีการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูสูง
2.50 - 3.49	มีการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูปานกลาง
1.50 - 2.49	มีการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูต่ำ
1.00 - 1.49	มีการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูต่ำที่สุด

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในงานของครู พัฒนาขึ้นตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ผสมผสานกับแนวคิดที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในงาน จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) คำถามแต่ละข้อเป็นการบรรยายถึงระดับความรู้สึกพึงพอใจของครูที่มีต่องานที่ทำ แล้วให้ครูพิจารณาเลือกตอบข้อที่ตรงกับความรู้สึกจากน้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุด ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความพึงพอใจในงานตั้งแต่ 80% ขึ้นไป
มาก	หมายถึง	ข้อความตรงกับความพึงพอใจในงาน 60-79%
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความพึงพอใจในงาน 40-59%
น้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความพึงพอใจในงาน 20-39%
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความพึงพอใจในงานต่ำกว่า 20% ลงมา

ตารางที่ 8 เกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจในงานของครู

ระดับความพึงพอใจ	ค่าน้ำหนักของคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตารางที่ 9 เกณฑ์การแปลความหมายของระดับคะแนนความพึงพอใจในงานของครู

ระดับคะแนน	ความหมาย
4.50 - 5.00	มีความพึงพอใจในงานสูงที่สุด
3.50 - 4.49	มีความพึงพอใจในงานสูง
2.50 - 3.49	มีความพึงพอใจในงานปานกลาง
1.50 - 2.49	มีความพึงพอใจในงานต่ำ
1.00 - 1.49	มีความพึงพอใจในงานต่ำที่สุด

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดจากภาระงาน ความเครียดจากพฤติกรรมของนักเรียน การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการสอน

และการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน และความพึงพอใจในงานของครู

3.2.2 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยอาศัยแนวคิดที่ได้จากการประมวลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

4.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความชัดเจนของการใช้ภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการวัด และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ กรเพชรปานี ภาณุวดา ดร.ศิริชัย ฟอนซีกา และ ดร.ภัทรวดี มากมี จากนั้นคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง .50-1.00 ซึ่งแสดงว่ามีความตรงด้านเนื้อหา สำหรับข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า .50 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อไป (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549) ซึ่งจากผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามพบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหาทุกข้อคำถาม

4.2 นำแบบสอบถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 40 ชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยโปรแกรม SPSS และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสถิติ Corrected Item Total Correlation หรือค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อที่เป็นบวกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2549) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความเครียดในการปฏิบัติงานของครู มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในช่วง .61 ถึง .88 ตอนที่ 3 ความเครียดในการปฏิบัติงานของครู มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในช่วง .42 ถึง .78 และตอนที่ 4 ความพึงพอใจในงานของครู มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในช่วง .59 ถึง .84 แสดงว่าแบบสอบถามแต่ละตอนมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อผ่านเกณฑ์ทุกข้อคำถาม

4.3 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรม SPSS ใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient- α) ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามแต่ละตอนมีค่าความเที่ยงผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอน	6	-
ตอนที่ 2 ความเครียดจากภาระงานและพฤติกรรมของนักเรียน	23	.97
ตอนที่ 3 การรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูด้านการสอนและด้านการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน	22	.95
ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในงานของครู	20	.97
รวมทั้งฉบับ	65	.91

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

5.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยวิทยการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตทางโรงเรียนแจ้งให้ครูกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

5.2 ชี้แจงแนวทางในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบ

5.3 เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

5.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมนัดวัน เวลา และสถานที่ ที่ผู้วิจัยจะเดินทางไปขอรับแบบสอบถามกับผู้ประสานงานของโรงเรียน

5.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความครบถ้วนในการตอบมากกว่าร้อยละ 50 มาบันทึกให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.6 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน สรุปผล และรายงานผลการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยนำเสนอเป็นค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และความโด่ง โดยใช้โปรแกรม SPSS

6.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลด้วยโปรแกรม SPSS ทำให้ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สังเกตได้ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อไป

6.3 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลการวัด (Measurement Model) โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.80 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อยืนยันว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่ได้กำหนดไว้ และเชื่อมั่นได้ว่าตัวแปรสังเกตได้แต่ละกลุ่มเป็นตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรแฝงที่กำหนด

6.4 วิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ความเครียดในการปฏิบัติงานของครู และการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครูตามสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.80 วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) และเลือกใช้วิธีประมาณค่าแบบไลค์ลิฮูด (Maximum Likelihood: ML) ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุด เนื่องจากมีความคงเส้นคงวา มีประสิทธิภาพ และเป็นอิสระจากมาตรวัด

6.5 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Measure) ดังแสดงในตารางที่ 11 ร่วมกับการวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อนในการเทียบความกลมกลืน (Fitted Residuals Matrix) ถ้าค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 2.00 และกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนกับค่าควอนไทล์ปกติ (Q-Plot) มีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุม แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 55-57)

ตารางที่ 11 ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน	เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินความกลมกลืนของโมเดล
1. ค่าไค-สแควร์ χ^2 หรือค่าสถิติไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	$p > .05$ < 2.00
2. ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)	> .90
3. ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	> .90
4. ดัชนีความสอดคล้องเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	> .95
5. ดัชนีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองเศษเหลือ ในรูปแบบมาตรฐาน (SRMR)	< .08
6. ดัชนีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความ คลาดเคลื่อน (RMSEA)	< .06

(เสรี ชัดแฉ่ม และสุชาดา กรเพชรปาณี, 2546 อ้างถึงใน เสรี ชัดแฉ่ม, 2548)